

וארטים לפרשת השבוע

ח. דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות. רשי"י מביא שהיתה ממדגה ליד המנורה שעליה היה עומד הכהן ומביט את המנורה. והקשו האחרונים היה המנורה היתה בגובה ג' אמות ורוב האנשים גבוהים מג' אמות וא"כ מדוע הצורך למדגה? ומירצו שהיות וכחן גדול אסור לו להגביה ידו מעל החיצן שיתרו השם דכתיב ביה (סוטה לח.) לכך הוצרך להזיזה בזה היטב ולעשות לו ממדגה. מלא העומר.

ג. ויעש כן אהרן. ואמר רשי"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. ידועה השאלה מדוע שישנה אהרן מצויו ה', ומה השבח שלא שינה? וי"ל שהמילה **כן** פירושו שווה כמו י'כן בנות צלפחד דוברותי' ודרשו החז"ל שכיונו דברייהם' והנה כשהיה כהן גדול ראוי אז נה המעריב דלק 24 שעות (תמיד גל.) ושמן שהיו שמים ברקת כמדת שמן לילה ובכ"ז נה המעריב דלק 24 שעות ולא רק לילה, ולפי"י הפירוש ויעש כן אהרן שעשה כל הנרות שווים וזה הכוונה י'כן שעשה כל הנרות שווים והרי דלק הנר המעריב יותר מכולם וזה הכוונה למלמד שלא שינה לא הכוונה שלא שינה מהוראת השם, זה פשיטא, אלא הכוונה מלמד שלא שינה את כמות השמן ושם הכל שווה לא שינו בין נר לנר ולמדו מהמילה כן שזה שווה. וזהו השבח שאע"פ שלא שינה זה דלק 24 שעות, והשבח הוא שהוא כה"ג ראוי. ארץ חמדה.

ח. וילקחו פר בן בקר וגו' ופר שני בן בקר תיקח לחטאת. פרש"י שהפר הראשון היה עולה וכו' והוא קרבן ציבור בע"ז. ויש להקשות (כח"ק עולם בזבחים פט:) לא רשי"י בויקרא ה' ה' הרחבי בטעם שחטאת קודמת לעולה משום שקודם מרצים אחי"כ נותנים מתנות לול להיפך, וא"כ קשה למה כאן הקדים מתנות (ועלה) לרצינו (חטאת)? וי"ל דהנה איתא בקידושין שמשחבת ע"ז הקביה מצרפה למעשה, ועולה כידוע מכפרת על המחשבה, וכפרה צריך רק בע"ז שרק אז נאמר שמשחבת כמעשה, וכאן נתינת העולה הוא על ע"ז ולכן כיוון שהעולה כמעשה כאלו מותרות זאת קודם החטאת, וזה מה שכתב רשי"י ולקחו פר בן בקר והוא עולה שהוא קרבן ציבור לע"ז.

ט. וידבר ה' אל משה בשנה השנית לקראתו פסח מצרים. וברשי"י שזאת השנה היחידה שהשתנה לכתוב פסח במדבר. והקשו בתו"ש קידושין לו: מה הטעם שהקריבו רק באותה השנה? ועיי"ש. ואמר הסטיפלער, שקרבן פסח חייבים רק מי שיש לו קרקע בארץ ישראל, ובשנה השנייה זה היה נקרא שיש להם קרקע בא"י שהיתה מוחזקת להם מאבותיהם דאר"י מוחזקת מאבותיהם, מלבד קנותי פירות שעדיין לא היה להם, ואף שעדיין לא נכנסו לארץ, היו רשאים לכבוש אותה ועובדיה' היה הביטוי שיכבשו, וקיי"ל כל שבידו הוא דבר שבא לעולם. אבל אחרי הפסח בשנה השנייה זה היה אחרי חטא המרגלים שהיה בט' אב (תענית ט.) ואז נודע שלא יזכר להיכנס לארץ, ממילא זה כבר לא היה יבדיו ע"ד שחזרה להם שוב הזכות לכבוש לאחר ארבעים שנה שמתנו כל דור ויצא מצרים.

ט א-ב. וידבר ה' אל משה בשנה השנית ויעשו בני"א את הפסח במעו. ופרשי"י במעו אף בשבת. והתורה חידשה את זה בשנה השנית ע"פ שבת פז: שפסח חל בשבת כי הקמת המשכן היתה באותה השנה בא' ניסן שחל ביום ראשון. וממילא יד ניסן יום חג השבת הפסח חל בשבת. והקשה המשך חכמה, א"כ אמאי חתפסקו בני בתירא בפסחים טו. האם פסח דוחה את השבת הרי להדיא איתא בתורה שעשו את הפסח במעו והמועד שם היה שבת, ואת מה שכתוב מפורש בתורה הם וודאי לא שכונו? וי"ל ע"פ פסחים פז: בתוס' ד"ה מאלה, דאיתא שם דמי שאין לו קרקע פסח מקרבן פסח. והנה איתא בשבת קלא. דמזוזה וציצית אינם דוחים את השבת כי יכול להפסיקם. וא"כ גם את הקרקע יכול להפסיק וא"כ לא ידחה שבת וכל מה שדוחה את זה רק בזמן שהיוכל נוהג שאז א"כ להפסיק את גוף השדה כי זה חוזר ביובל וזה גופא היה פסח שם בני בתירא. עיי"ל שבוזמן המדבר שהקריבו פסח בשבת היה וודאי שהבהמה לא טריפה, וכדאיתא במדרש (חובא בשבת כב. תוס' ד"ה וכו') שהען היה יודע מה קודם בגוף הבהמה כרנגון. וזה בני בתירא הסתפקו שמה קרוב פסח דחה שבת, משא"כ היום שזה מוכרע רק ע"פ רוב אב"ד לא דחה את השבת.

ט ג. ה. וארבעה עשר יום בחודש הזה בין הערביים וגו' ויעשו את הפסח בראשון וכו' בין הערביים. יש להבין מדוע נכלל כאן 'בין הערביים'? וי"ל שהנה בני"א מנו אז למעלה מ- 600 אלף גברים מבן עשרים שנה ומעלה, ובאותו הזמן משמו בכחונה רק שלושה כהנים, אהרן אלקיזר ואיתמר. וא"כ שלושה כהנים היו עסוקים ברבבות פסחים וזהו פלא גדול משום כך דייק הפסוק בין הערביים תעשה אותו וכן ויעשו בני"א את הפסח בין הערביים לומר לנו שזה נעשה למרות הכל. משך חכמה.

ט ו. ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח וכו' ויקרבו לפני משה ואהרן ואמר האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש אדם נגרע וגו'. יש להקשות דהפסוק מתחיל ויקרבו לפני משה ואהרן וממשך ויאמרו אליו והיינו אל משה ויש להקשות הלא הרי היו כאן שניים, גם משה וגם אהרן? ועיי"ק דהא הם אמרו להדיא שהם היו טמאים לנפש אדם אז למה שאלו למה נגרע, הא הם טמאים? וי"ל ע"פ מה דאיתא בספרי פירשתנו פסוק א' דאפשי"ק ק"וי דקרבן פסח בא בטומאה מפרה אדומה שבאה בטומאה כי היו טמאים את הכהן

השורף את הפרה, וזו היתה טענתם. ובעקרון היה אפשר ליישב הפרה היא חוקה. אבל מצינו במדרש עה"פ ויקחו אליך פרה אדומה לך אני מגלה טעמה של פרה ולאחרים חוקה. לפי"ז נמצא שגבי משה אינה חוקה, ולכן האנשים אמרו אליו למשה למה נגרע הרי ילפינן מפרה שבאה בטומאה, אבל לאהרן לא יכלו לטעון כי אהרן יאמר להם שפרה היא חוקה, משא"כ למשה שלו לא היתה חוקה. אהל תורו קצאק.

ט ו. ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח וכו' יעשו פסח שני. הגמ' בסוכה מרחיבה למה הם היו טמאים. ומביאה הגמ' ב שיתות, או שנגעו בארונם של יוסף, או שנגעו בנדב ואביהו. ודוחה הגמ' את השיטה שנגעו בנדב ואביהו כיון שהיה להם זמן להיטהר. ומסקינן שנטמאו בכל מצוה שטיפלו בו. והקשה שם הצ"ח, מה הנידון בלתי צדק ונטמאו, הרי כל היו טמאים שם מאות אנשים, בפרט בזוה קהל גדול. ותירץ, דהנה מצינו שהתורה מונה את בני"א פעמים, פעם ראשונה אחרי שמשה קיבל את הולדות השניות, שזה היה במצאי יו"ט, ופעם שנייה בא' אייר באותה השנה, ואומר רשי"י בתחילת כי תשא שבשניהם הם היו אותו מספר, דהיינו, אפשר לומר שלא נפטר ולא נולד בעם ישראל להם. ולפי"ז הכל מובן, כיון שזה היה בנסים של אותה השנה אז אף אחד לא מת וקייני בגמ' אהרן לך היו טמאים. ותירצו אז ארונם של יוסף, או מת מצווה, ומה זה מת מצווה מי שאין לו קרובים וזה שייך רק בגרים שהם הערב רב שלא נמנו עם השבטים ובהם כן נחסר באותה התקופה.

ט ח. עמדו ואשמעה מה יצווה ה' לכם. הפסוק מדבר על טמאים שבאנו לשאל את משה רבינו אך יקיימו את הפסח. ענה להם משה עמדו ואני אבדוק מה ה' מצווה לכם. וקשה מה זה ה'עמדו' הזה, הא בכל מקום אחר כמו למשל אצל בנות צלפחד לא אמר עמדו אלא: ויקרב משה את משפטן לפני ה'. מתוך המשך חכמה, כיון שמה היה יושב במשך היום במחנה לילה ושה היה מקבל את הקהל הרב, ורק שדיבר עם הקב"ה היה נכנס לאהל מועד, כדכתיב ובא משה אל אהל מועד לדבר אתו, א"כ על כל השאלות משה נכנס בלי שום חשש, כי השואלים לא היו טמאים. אבל כאן משה חשש שמא הטמאים יכנסו עמו וזה אסור, ולכן א"ל עמדו ואני אלך לשמוע מה יאמר ה'.

י לה. ויהי בנסוע הארון וגו'. איתא בשבת קטו: פרשה זו עשה לה קב"ה סימניות למעלה ולמטה וכו' דהיינו שהיא מוקפת נון הפוכה לפני ואחרי. יש לפרש את העניין כך הנה איתא במדרש (בר"י ג' ז) שטבע הדגים שכאשר יורד הגשם מן השמים הם פותחים את פיהם לשמות מי גשמים למרות שהם גדלים בתוך המים כי הם ומתאווים למים ועלוינים. והנה נון תרגומו הוא דג ובהיות שברחו בני ישראל מהר ה' כמו שכתבו ויסעו מהר ה' וזה להפך משטבע הדגים לכן נתן להם קב"ה סימן של דג הפוך. חת"ס.

יא ד. מבי יאכלנו בשר. יש להקשות הלא טעם המן היה משתנה למה שרוצים, אז על מה הם התלוננו שיחשבו על טעם הבשר ויקבלו את זה? וי"ל שצמיתו שנאמר על המן שטעמו כצפחית דבש והיינו שטעם המן תמיד נשאר בו גם טעם של דבש ולמשל שחשבו על דגים שהיה בזה דגים עם טעם של דבש וכן הלאה. והנה מצינו בחז"ל שטעם הדבש פוגם את טעם הבשר לכן נפקס בשי"ע יו"ד קג ד. בשבר דבש דינו כטות טעם לפגם, וזה טענו ישראל אנו רוצים להריגש טעם בשר וזה אין לנו במן שיש בו גם טעם הדבש שפוגם בטעם הבשר. ישועות יעקב.

יא ו. ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אין להמן עינינו. שמשע ולא היה להם מה לאכול, וקשה הא היה להם כן בשפע רב, ואכלו מיה לשבע נפשם. וי"ל ע"פ רשי"י בפסוק ה זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנינם, וקשה האם לזאת יקרא חנינם הרי הם שילמו ע"ז במיטב בניהם ובוטגיות והיכן חנינם הם שאן, אלא ואמר רשי"י חנינם מהמזונות, והיינו שלא הורידו להם מזונותיהם כי זה לא היה בגדר נס שמורידים מהזכויות, והנה כעת שקיבלו מן וזה נס אזי מורידים להם מהזכויות, וזהו כוונתם: נפשנו יבשה אין כל, והיינו שיבשה מהמזונות, ומובן גם איך דבר דעה קזה שראה אתו כל ניסי יציאת מצרים וכו' דורש אב"טחיים וקישואים וכו' הרי הם היו דור מידן, שכל אחד מאותו דור היה גדול בפני עצמו ואיך בקשו דיו"ז, התשובה היא שזה גופא גדולתם שהם לא רצו להוריד מהמזונותיהם ולאכול על חשבון המזונות. האוסטרואצ.

יא יב. האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתייהו כי תאמר אלי וגו'. בתרגום אונקלוס תרגם, האב אנט לכל עמא הדן, אם בני אינן. והיינו על ההריון הוא קורא את המבאר הרמב"ן כאן כי ההריון נקרא אבא שנעשה ע"י האב ולכן נקרא האב הורה, ואילו לאם מיוחסת הלידה מפני שהיא יולדת. וזה כוונת התרגום האנכי הריתי - הכוונה האנכי אב. אם אנכי ילדתייהו אין לא אמם שילדתי אותם. ולפי"ז מובנים דברי רשי"י במגילה יג. על אסתר כתוב כי אב לה אב ואם, ואומר רשי"י שאביה מת ברגע שהיה ראוי להיקרות אביה והוא בשעה שהאמא נתעברה, כדאמר רב אחא עיברתה מת אביה. וכשילדה אמה מתה ולא נראית לקרות אם מעולם ועיי"ש.

יא כח. ויען יהושע ויאמר אדוני משה כלאם. ויאמר לו משה וגו' מי יתן כל עם ה' נביאים. בביאור פלוגת משה ויהושע י"ל ע"פ ב"ב עה. דשם איתא פשי משה כפני חמה ופני יהושע ע"פ ה'הנה. והכוונה דמשה פשי משה כפני חמה

פרשת בהעלותך תשפ"ג

שאפשר ששני מלכים ישתמשו בכתר אחד, ולכן אמר מי יתן כל עם ה' נביאים, אבל פני יהושע כלבנה שבבריאת העולם טענה אמן שני מלכים משתמשים בכתר אחד ולכן אמר אדוני משה כלכאם כי כולם מקבלים את כוחם ממושה בלבד. רוח חיים לרבי חיים מוולאז'ין.

יא כח. אלמד ומידד ומתנבאים במחנה. ואמר רשי"י שהתנבאו שימשה מת ויהושע ע"פ קב"ה ישראל לארץ. ואמר הגאון, הנה לוקח פרק כ פסוק יב. איתא אמר למשה שהטעם שמשה לא יכניס את בני"א לארץ כי משה לא דיבר לסלע אלא היכה אותו, ואם משה היה מדבר אל הסלע, אזי אלמד ומידד לא היו ומתנבאים שמשש מת ויהושע מכניס, כי משה היה מכניס ומי"ש מילה **בסלע** (משה יאמר מילה לסלע) **משתקווא בתרין** (משיטיק שתיים, אלדד ומידד).

יב א-ג. ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכושית אשר לקח. והאיש משה עניו מאוד. תימה הלא משה לקח את ציפורה עשרות שנים מקודם לכן ומדוע דיברו בזה רק עכשיו (ועיין רשי"י)? וי"ל דהנה אלדד ומידד התנבאו מקודם, שמשש מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ ולא בני משה, ואיתא בחז"ל שתי"ח משום שמשל אימה יתירה בציבור לא לשי"ש אין בנו משמך אותו, עוד איתא בסנהדרין פב. הובעל ארמית לא יהיה לבנו שררה וכבוד, וכששמעו מרים ואהרן שהיושע יירש את משה, ולא אחד מבניו יש למשה לא ידעו הטעם, אם משום שמשל אימה יתירה או משום שבעל ארמית, וכעת כשמשמעה עניו גדול ממילא הוא בוודאי לא הטיל אימה יתירה, אלא אזיל הטעם הוא בעילת ארמית לכן דיברו בו, ומה שהוא זוכה לגלגלים שכינה הלא גם בנו דובר ה', ועושה להם ה' לא כן עבדו משה פה אל פה אדרב בו, והוא קודם שמכס והוא חלילה לא בעל ארמית אלא גיירה. דברי אברהם.

יב א-ג. ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכושית אשר לקח. והאיש משה עניו מאוד. מה הקשר בין הענווה שלו לסיפור של מרים? וי"ל דאיתא בריש ויקרא א קטנה, והטעם איתא בחז"ל דאיכא למימר או משום שמשש קצת עשה פגם במה שלקח אשה כושית או משום שמשש היה עניו. ומרים ואהרן דיברו על הפגם וראיתם מזה שיש א' קטנה. וכעת בא הפסוק ומעיד שהטעם בא הקטנה הוא משום והאיש משה עניו מאוד.

עו"ל שטענת מרים היתה למה משה פורש מאשתו הרי הוא עדיין לא קיים פו"ר, כי הוא קיבל את התורה מרצונו ולא מכפייה כדכתיב ישמע משה במתנת חלקו וא"כ הוא כקטן שנולד, והוא צריך לקיים כעת פו"ר, וזאת בשונה מכל ישראל שהם לא נקראו כקטן שנולד, משום שקיבלו את התורה מתוך כפיית ההר כגיגית. (ויעיין בהרחבה בזה בהקדמה לשב שמנתתא) וע"ז עונה התורה שמשש היה עניו ואחז עצמו ככולם שלא קיבלו מאבהו ולא נקראים כקטן שנולד, ולכן מיקרי שקיים פו"ר. **עו"ל** שמשש פרש מאשתו מדין ק"וי שנשא (שבת פז.) ומה עם ישראל שדיברה שכינה עמם פעם אחת נצטוו לפרוש, ואינו שכל עשה וועה לא כ"ש. ומרים אמרה שהיא קדושה ואינה צריך לפרוש. אבל משה שנשא ק"וי היה עניו מכל אדם וס"ל שהוא ככולם.

יב ג. והאיש משה עניו מכל האדם אשר על האדמה. השלי"ה אומר שיש כאן רמז מיוחד בפסוק והוא ע"פ מה שמצינו בתורה שלשה ענווים משה אמר ונחמו מה, אברהם אמר ואנכי עפר ואכלר, ודוד אמר אנכי תולעת ולא איש, ומשה היה עניו מכולם כי אהרןאברהם המשיל עצמו לעפר, דוד לתולעת ומשה אמר אני כלום. וזהו עניו מכל האד"ם. אד"ים ר"ת אברהם, דוד, משה, והיינו שמשלושתם משה הכי עניו.

יב ח. פה אל פה אדרב בו. יש להקשות הנה כידוע אהרן ומרים דיברו במשה ע"ז שפרש מאשתו, והקב"ה אומר להם פה אל פה אדרב בו, יש להקשות מה אבליהקב"ה עונה להם בזה שפה אל פה אדרב בו: וי"ל דמצינו בברכות כ: דבעל קרי אסור דפרי תורה אבל בהרהור מותר וליפנין לה מתוך תורה דכתיב כי זה לא תגיש אל אשה ושם היה דיבור ושומע כעונה הרהור בעלמא מותר. והנה נבואה בעלמא היא רק חזיון ואין בכך דיבור ונביא רגיל לא צריך לפרוש מאשתו כשהוא מדבר עם הקב"ה, וזו היתה טענת אהרן ומרים שכיון שנבואה היא רק הרהור לא היה למשה לפרוש מאשתו כיוון שנבואה היא רק הרהור ובעל קרי מותר בכך, וע"ז אמר לה קב"ה עבדי משה פה אל פה אדרב בו, וכיון שכך יש לו דין של שומע כעונה והוא כדיבור ולכן הוא צריך לפרוש. רבי דב דיסקין.

יב טו. ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים. ובזבחים קב. פה סהגירה? אם תאמר משה הסגירה משה זר הוא, ואין זר רואה נגיעים, וא"ת אהרן הסגירה הא הוא קרוב ואין קרוב רואה נגיעים. וקשה למה אצל משה לא שאלו הא קרוב הוא? מתרץ האוסטרובצא, דהנה יש להקשות אמאי אהרן קרוב הרי כולם התגיירו והוה כקטן שנולד ול"ת שום קרובה ביניהם? אלא י"ל ע"פ מה דאיתא דגר שנתגייר באונס או מאמרינן ביה כקטן שנולד (דין) וכן מופיע ביגור אר"יה' והרבה מהפוסקים מביאים את זה וכל ישראל כולל אהרן התגיירו באונס שכפה עליהם הר כגיגית, אבל משה היה על ההר והוא לא התגייר באונס, כדכתיב ישמע משה במתנת חלקו. לכן הוא כקטן שנולד ולא מיקרי קרוב אצל מרים.

מאמרי מוסר וסיפורים בענייני הפרשה

ואמר להם: דעו לכם, שאני מחלתי לו בלב שלם, אבל משמים אין מוכנים למחול, לבסוף נפטרה גם אשתו ליי. עד כמה חמורה הפגיעה בתלמידי חכמים ובתורתם.

הרידב"ה היה רבה של העיר סלוצק ובסוף ימיו התגורר בצפת וכידוע היה מהרבנים התקיפים, קנאי גדול לה' ולתורתו, דבר זה היה לצנינים בעיני כמה מתקיפי הקהל, פגע אחת זייננה חמישה מחבירי ועד הקהילה והחליטו לנקוט בפעולה נגד הרב, ומה עשו? לדעת עצמם הלכו ומינו דיין ללא רשותו של הרב. והנה הגיע יום שבת בבוקר, הרב עמד ליד ארון הקודש, לידו עמד רבי שלום מאיישישוק, שהיה ידוע בעולם התורה כגאון וצדיק, אחד מתלמידיו המובהקים של החפץ חיים, ובמקום סמוך רבי איסר זלמן, לפני קריאת התורה עלה הרידב"ה על מדרגות ארון הקודש, והכריז בדרך בוז השלון, עמדו ומינו כאן דיין ללא רשותי כדי להכעיסני, ואני אומר רביעילי אילו היית יעקב דוד סנדלר! היה אלהים למישהו טענות עילוי! לא! וכי למה שהיהו טענותי! ואילו הייתי יעקב דוד נגרי' האם היה מישהו בא בתלונות נגדי? לא! איי' מה הטענות שיש לגבאים עליי? מפני שאני לומד את תורתך הקדושה, רבישעי! אם כן צא אתה למעני, ועמוד לימיני! אחיי' הרכיז רבי לרגע, נזקף ואמר: ולכן אותם חמישה חברי ועד הקהילה שעשו מה שעשו, לא יוציאו שנתם... מיד התעורר רעש גדול בבית הכנסת, הרי הדבר אינו פשוט, קללה כזאת, ורבי איסר זלמן אשר סיפר את הסיפור, הוסיף כי חשב אמנם נכון הם עשו עוול חמור אך קללה נמרצת כזאת! בנייתים נגש רבי שלום מאיישישוק לרידב"ה, ורבי איסר זלמן הרהר את אלה ונגש מדוע אתערב, מסתמא הוא יעיר לו על דבוריו החריפים. אך לבסוף שמע שהוא לוחש לו: אמרתם שלא יוציאו את שנתם, אך אם כן יוציאו שנתם, יהיה חילול ה' גדול. עלה אפי'א הרידב"ה שנית למדרגות ארון הקודש ואמר לקהל: הואשמו ודעו! חילולו ה' באם יוציאו אותם שנתם, לכן הריני מודיע שלא יעברו עליהם אפילו חמישה חדשים. ואכן כך היה, כי עד חמישה חדשים נשארו עד אחד.

מסופר על בעל תורת חסד מלובלין, שספריו מקיפים את כל השי"ס בבלי וירושלמי בבקיות וחרירות. שכשהגיע לירושלים יצא המהר"ל ויסקין בגדי שבת לקבל את פניו. וכאשר מצא מקום אכסניא, החל לשבת על לימודו, והילדים שבכנתו רעשו עש ליד דלתו והפריעו לו בלימודו, פתח הרב דלת חדרו וניגש אל אחד הילדים שהרעיש יותר מכולם, ושאלו לשמו ונקב הילד בשמו, אמר לו הרב: אתה מכיר את המשנה בבתוב"ב וזאתה רגלתם של חכמים שעקצתן עקצת עקרב? ובואותו רגע יצא עקרב והלך לכיוונו של הילד, התורת חסד נגש לעקרב והרגו ברגל, ופנה לילד ראית ילד, תהיה!

מעשיה היה ברבי משה בנו של רבי נחם מקוריץ, ושני בניו הצדיקים הגדולים, רבי שמואל אבא, ורבי פנחס, מהעירייה סלאוייטא שבאוקראינה, אשר גמרו אומרי בלבם להקים בעירם בית דפוס ולהדפיס שם את כל מסכתות התלמוד יהוד והדר לזיכוי הרבים. לפני שניגשו למלאכתם, פנו לגדולי הדור מזרח ומערב וביקשו לכתוב להם הסכמה שעשר שנים מיום סיום הדפסת התלמוד בדפוס סלאוייטא לא יוכל שום אדם להדפיס את השי"ס במקום אחר, כי יהיה בזה משום השגת גבול. וכך הסכימו גדולי הרבנים, ובהם החתם סופר, רבי עקיבא איג'ר ועוד גדולי תורה. הדפיסו את כל השי"ס בהידור רב חמש שנים, ורבו הקופצים והקונים ובשנים מעטות נמכרו כמעט כל העותקים. חשבו המדפיסים להוציא מהדורה שנייה ולהדפיס שוב את השי"ס בבית הדפוס שלהם, אך נודע להם כי בעיר וילנא נבנה בית דפוס חדש של האלמנה והאחים ראם, אשר החלו להדפיס בו את השי"ס במהדורה משלהם, אם שעדיין לא עברו עשר שנים מיום סיום הדפסת התלמוד בסלאוייטא. פנו מדפיסי סלאוייטא אל גדולי הרבנים, ובהם רבי עקיבא איג'ר בדרישה שיכריזו על איסור לקנות מדפוס וילנא משום שעברו על תקנת חכמים. לאחר עיון רב דברו ושימעתו של הצדיק, פסק רבי עקיבא איג'ר להכה למעשה, כי שאר שמדפיסי סלאוייטא מכרו כמעט את כל העותקים שהדפיסו, ומאחר שמדפיסי וילנא הביעו נכונות לקנות את העותקים שנשארו, אין מדפיסי סלאוייטא רשאים לעכב בעד ההדפסה בוילנא. אמנם היו כמה רבנים שהצדיקו את מדפיסי סלאוייטא אולם דעתו של רבי עקיבא איג'ר היא זו שהכריעה את הרף לטובת הדפוס בוילנא. אך אנשי הדפוס בסלאוייטא, באותם כי יש רבנים שפסקו לטובתם, פרסמו לסמוך על החולקים על רבי עקיבא איג'ר, מכיון שהרעי'א כבר זקן [הוא היה כבר למעלה מגיל 70] וכל מעשיו הם לפי רצון בנו רבי שלמה איג'ר. דבריהם אלו הרתו את לבו של רבי עקיבא איג'ר והביע את דעתו בהבררה במכתב הריף (מיום ד' טבת תקצ"ו) וזו לשונו: מאד הומה לבי על העזת ההחצפה של מדפיסי סלאוייטא, ודבריהם דברי נאצה הם, לא על בני הגאון רי"ף בלבד שהטת את לבב כביכול, אלא גם על שיכולים לפתות אותי לפסוק שלא כזין, ובאמת, לא שבעל ההסכמות שלתו אלי מדפיסי סלאוייטא, לא מצאתי בהן שום ממש לכותים אפילו על אחד ומלף, ומה עם רויצים ללכת בחזקה! אינני מחול להם כלל וכלל... על בזיון התורה אי אפשר מחול, ואז עמד מול היכל הקודש ואמר מתוך צער ועגמת נפש, ריבונו של עולם: תורתך אני לומד ועל פי תורתך אני פוסק, אפילו אני מחול על כבודי, עד כבוד תורתך אתה לא תמחל. ובימים ההם אירע דבר נורא ואיוס, פועל אחד שהיה כורך ספרים

כבוד תלמידי חכמים: מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה. חז"ל אומרים שטענת מרים והארי' היו הלא גם אהבת דבר עם ה' ולא פרשו מנשותיהם? וא"כ זה טענות צדקות כי הנהגת משה פוגעת באבות הקדושים, שעל אף שהיה להם גלוי שכינה, ודיבר עמם ה' מכל מקום לא פרשו לכן כן מנשותיהם, ואילו משה פרש מאשתו. ואם כן על מה יצא הקצף? אומר רבינו ירוחם בדת תורה וז"ל: לראות מזה, כי במעשיו של משה רבינו היה אסור להיות עליהם לא איהו שהוא הרהור, לא כל שקלא וטריא, ולא כל לפפול הלכות. ז"ל, התביעה על כך היתה, שלאנשים מן השורה, גם אם גדולים הם, וצדיקים הם, ונביאים הם, אסור להם להביע דעה על מעשיו של משה רבינו, של גדול הדור, גם אם מעשיו אינם מובנים, גם אם עברו תמיהה, יש לנו לדעת שהם למעלה מהשגתנו, יש להכיר בכך ששיקולי הם מעל לביקורת כי הם מעבר לתפיסתנו. עד כמה צריך להיות גדולה מאוד בפגיעה בתלמידי חכמים, אומרת הגמרא (שבת קי"ט): אמר רב יהודה: לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביוזם בתלמידי חכמים וכל המבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו. בספר אעלה בתמר מדבריו של הרב שטיינמן כותב: רואים לדאבונו שיש רח"ל הרבה מאוד חולים שאינם מבדרי חז"ל הללו כל המבזה תלמיד חכם אך התשובה היא בדברי חז"ל הללו כל המבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו וזה הפשוט, אין רפואה למכתו! לא זמן שאדם לא מקבל מכה הוא אינו חושב שצריך לבקש מחילה, רק כשמתחיל לסבול נזכר לבקש שילחה. יש לדעת חומר הרב של מבזה תלמיד חכם כמה חמור הדבר, שהוא ממש מתעסק באש, והיתה עובדא אל הבית הלוי שבא קצב א' לביאל שאול על שור, והבית הלוי פסק לו ששהור הוא טריפה, והקצב החל לנוף בבית הלוי כל מיני דברי גנאי, והבית הלוי מחיש שותק ולא ענה, ולמחרת שחט אותו הקצב שור, והשור השתולל והרג אותו, ונגרם לבית הלוי צער רב מזה שמא הוא גרם לעונשו, עד שאמר לו בנו הגר"ח, ששמע את שהבית הלוי אמר בשעת מעשה אני מוחל אני מוחל ובה ונח דעתו של הבית הלוי. מבווא דעל ביוזו תלמיד חכם לא מהני מה שמוחל לו, כיון דקדושא בריך הוא תבע ביקריה, ולכן אף שהבית עצמו מחל לו לא הועיל לו, אלא דמי"ח נראה שאם הקצב עצמו היה בא לבקש מחילה, יתכן שמהני, כיון שבא ונכעז לפני התלמיד חכם ומבקש מחילתו מהני לו להתכפר. וסיפר רבי שמחה זליג דנשר"יח ברצו לא התחיל לומר שיצור בוולאזין, היו בחורים שרצו ללמנוע ממנו, והניחו ושלחן בפתח שלא יכנס, וכאשר ניסה להיזון, שוב דחפו את השולחן, ובקש אתם הבחורים לא היה להם טוב במשך כל ימי חייהם! כיון שביוזו תלמיד חכם.

וכתב החפץ חיים (הלי' לשו"ר כלל ח) ידוע גודל עונשו של המבזה תלמידי חכמים שאין לו חלק לעולם הבא (סנהדרין ט: צט): אך היצה"ר מסית לאדם דלא שייך כלל דין מבזה תלמידי חכמים, רק בואג הנמרא שהיו חכמים ביותר, אבל לא על אלו שבזמננו, והוא טעות גמור, דכל ת"ח הוא לפי הדור, ואפילו בזמננו אף הוא רק ראוי להורות ויגע בתורה נקרא תלמיד חכם, והמבזה אותו אפילו בדברים בעלמא סתם, ואפילו שלא בפניו עון פלילי הוא, וחיוב ידו על זה... ואין רפואה למכתו כפי שאמרו בגמרא (שבת קי"ט) אמר ר"י אמר ר' ח, כל המבזה ת"ח אין רפואה למכתו. ומי שפוגע בת"ח יורד מנכסיו: כתב הגר"ח פאלאגיי זצ"ל בספרו נפש חיים (מערכת ג') בענייני ראינו, ובאזינו שמעני, אבותינו ספרו לנו, כי כמה עשירים שנענו בכבוד תלמידי חכמים, ירדו מנכסיהם! וכל כך היה בעניין במבחן, עד שהם בעצמם התודו על חטאתם אשר עשו, ובפה מלא אמרו, כי מיום אשר התחילו להתגרות בתלמידי חכמים, לא ראו עוד!

מסופר על חכם מנחם מנשה בעל מחבר הספר אהבת חיים שהיה אחד מלי"ו הצדיקים הנסתרים של הדור הקודם והיה מלומד בניסים, ולמרות זאת היה נראה כאדם רגיל לכל דבר ועניין וכיוונו היה 'הפחח' פעם אחת הלך עם נכדו לאסוף כסף לכלה ויתומה, ולפתע בא מולו עשיר והחל לבזותו וטען שהרב לוקח את כל כספי התרומות אליו והוא הנזקק. נכדו של הרב שלא היה יכול לשמוע את דברי השקר והחוצפה הללו, רצה לקום ולהחזיר לעשיר מנה אחת אפיים, אבל חכם מנשה נשקע עצרו בעדו. והנה לאחר מספר ימים נפל בנו הכבוד של המעשיר למשכב, ובתוך זמן קצר חלה הירידדות על ממש במצבו, הבין העשיר שמשמים מענישים אותו על שפע בחכם מנחם מנשה, והלך אליו מיד לבקש את סליחתו. כשהגיע לרב וביקש ממנו מחילה, ענה לו הרב, אני מוחל לך בלב שלם ולא זו בלבד אלא תדע לך שמעולם לא הקפדתני על אולם למרות זאת נפטר הבן הכבוד ממחלתו. ולאחר מספר ימים חלה גם הבן השני, ושוב חזר העשיר לחכם מנחם מנשה, שוב קיבל את אותה התשובה, אולם גם הבן השני נפטר לאחר זמן לא רב, ואם לא די בכך גם אשתו של אותו עשיר חלתה במחלה קשה, והבין העשיר שכל זה בא עליו, רק מפני שבזיה את חכם מנחם. והלך אצל רבי יעקב חיים סופר בעל י"כ החיים' וביקש ממנו שיבוא עמו אצל חכם מנחם מנשה ויבקש ממנו שימחל לו בלב שלם, ויגיד די לצרותיו. כשהגיעו אצל חכם מנחם מנשה, ביקש ממנו הי"כ החיים' שימחל לעשיר, ושוב אמר חכם מנשה שמעולם לא הקפיד עליו, ועוד מחל לו בלב שלם כבר בפעם הראשונה שבא אליו, והוסיף להפציר בו שימחל, עד שבכנס חכם מנחם מנשה לבית הכנסת הסמוך לביתו, פתח את ההיכל והתחיל להתפלל, ולאחר דקות ארוכות של תפילה יצא חכם מנחם מנשה מבית הכנסת

במקצועו והיה עוסק בכריכת הספרים בדפוס סלאוויטא, מתוך שכרונתו לקלות דעתו תלה את עצמו בבית הדפוס ומת. המכשילים באותה העת שלא אהבו את בית הדפוס משום שהדפיס ספרי קודש, ניצלו את ההזדמנות, הלשינו למושל והאשימו את האחים בעלי הדפוס בתליה של הגוי. מכובן עטו שלטונות רוסיה על ההזדמנות, וברוב שנת ישראל שבערה בקרבם מיד אסרו את האחים באזיקים, שלוש שנים מיד יום ביומו עברו האחים הקירות בעינויים קשים ומרים, כשהם מוטלים בבית הסוהר עם שודדים והעליו של רוסיה, שיעברו האחים בין שתי שורות של חיילים רוסים, לכל חייל שוט בידו, ועל האחים לקבל מהחיילים אלף וחמש מאות מכות בשוטים, ואם ישארו חיים אחרי המכות יוגלו לסיביר לשארית חייהם. ובערב ראש חודש אלול בוצע פסק הדין האכזרי, על כיוון ההרבה עמדו שתי שורות של חיילים שורה מול שורה, ובכל שורה מאתיים וחמישים חיילים ובידם שוטים, ובתוך המעבר הצר שבין שתי השורות, היו צריכים האחים לעבור שלוש פעמים ולספוג את המכות וההצלפות. השוטרים ניגשו אל אחד האחים פשטו את מלבושיו, ורק כיפתו נשארה לראשו, זו היתה בקשתו היחידה ובלחש הפקיד את רוחו בידי אלוקי, ידיו אסורות, גופו ערום, ואת גבו נתן למכים, הוא החל ללכת ומיד החלו ההצלפות, פתאום עצר ועמד מלכת, והחיילים המשיכו להצליף בו, כיפתו נפלה לארץ, ומפני שהי ידיו אזוקות לא היה יכול להרימה, ובגילוי הראש אסור ללכת, הרגיש אחד החיילים בדבר והרים לו כיפתו, חבש אותה לראשו המוכה, והלך הלאה, כך עבר שלוש פעמים את כל שורת החיילים ושאר בחים. ואחר שלקחוהו לבית החולים, העבירו את האח השני אשר גם הוא קיבל אלף וחמש מאות מכות, אחרי השתדלויות מצד חסידי קוריץ וסלאוויטא קיבלו האחים חנינה מאת העריץ ניקולאי והועזו לגלות לסיביר הוחלף במאסר עולם במוסקבה. והאחים הצדיקו עליהם את הדין, שקיבלו את העונש על כך שפגנו בכבודו של רבי עקיבא איג'ר. והיו חוזרים כל הזמן על מה שאמר התנא: והוי זהיר בגחלתם שלא תכהו שנישיתם נשיכת שועל, ועקיצתם עקיצת עקרב, ולחישתם לחישת שרף, וכל דברייהם כחנלי אש.

רבי יצחק שלמה אונגר סיפר שכאשר המלחמה אברהם היה רב העיר קפואר. היו ספר 120 משפחות יהודיות ומתוכן היו משפחות שהחנויות שלהן היו פתוחות בשבת. רוב בעלי החנויות היו עמי ארצות שלא למדו ולא ידעו ועשו מעשיהם מתוך ריחוק וחוסר ידיעה, והיו כ"כ רחוקים כך שלא הועיל לדבר מעם. לאחד מהם שנהג ופירש ועשה מעשיו להכעיס, היתה חנות בדים גדולה במרכז העיר. בכל שבת כאשר המתפללים היו עוברים ליד חנותו לאחר צאתם מבית הכנסת, היה הלה עומד ליד פתח חנותו כשסיגריה בורת בימו ברוב חוצפתו היה אומר לכולם שבת שלום, הרב היה נמנע בדרך כלל מלעבור ליד פתח חנותו. פעם אחת ביו"ט ראשון של פסח שחל ביום ה', קרא לו לרב מרוחק בלי שום תואר כבוד של רב, אלא "אונגר" בוא הנה! הרב היה שם עם בנו הקטן, ונגשו יחד לפתח החנות. הני"ל ביקש להכנס לחנות ונכנסו, אז ניגש האיש לקופה והציא משם לחם ומצה ואמר להם: הנה כאן חפץ ונגש שניהם כאחת. הרב אונגר הזדעזע מאד ולא יכול היה להוציא הגה מפיו, בעודם עומדים שם, צנח בכרף החנות ארצה, היא אחוזו השבץ נומ. העיר היתה כמקחא, היו כאלה שטענו כנגד הרב והיו שראו בזה קידוש השם, ביום ראשון שאחרי כן היתה ההלויה, ונאסף המון רב מכל הכפרים שבסביבה, כך הרב הלך להלויה, כאשר שאל הבן את אביו מה ראה ללכת להלויה? אמר לו דמכיון שיצא קידוש השם ע"י בעה"ב הני"ל, בודאי היתה לו זכות ולכן הלך להלויה, אחרי המעשה הזה סגרו כל בעלי החנויות את חנויותיהם בשבת.

סיפר רבי שלום שדוהן סיפור נורא שמעתי מפיו של אדם גדול, כמה יש להזהר בכבוד ת"ח, אפילו בכונה טובה ונעלה. רבי יהודה אסאד זצ"ל בעל מחבר ספר 'יהודה יעלה' השאיר אחריו לאחר הסתלקותו כמה בנות שכבר הגיעו לפרקן וטרם נישאו, כי באינה עני מרוד היה, ולא היה ביכולתו להעמיד את הכסף שהיה נצרך להשיאן. מיד עם היוועד דבר הפטירה, היתה התעוררות גדולה למצבן של הבנות האומללות, וחמשת חברי ועד הקהילה התכנסו טרם ההלויה וטיכסו עצה כיצד להשיא את הבנות, במהלך הדיון העלו עצה כי הואיל והגאון היה יפה תואר ובעל הדרת פנים מיוחדת, הרי ברור שאנשים רבים יהיו מעוניינים לקנות את תמונתו, מאחר שמעולם לא צולם בחייו כי התנגד לכך, הלכו והילבישוהו לאחר פטירתו בגדי שיש, השיבוהו על כסא וצילמוהו, [זו התמונה היחידה שהיש כיום כשהוא יושב על כסא וספר בידו] לאחר מכן הלכו ומכרו את התמונות ומהכסף שהתקבל השיאו את הבנות. וכבר אמרו חז"ל המבזה ת"ח אין רפואה למכתו, כל חמשת חברי הועד לא הוציאו את שנתם, ר"ל, ומתו ובאותו שנה. נורא! הרי לנו, כי איך שמטררת היתה טובה, ורצו לדאוג לבנותיו, אבל ביזיון בכבוד ת"ח הריהו כאש, ואדם המשחק באש אף כי מטרתו טובה - נשרף! מלוקט מתוך קונטרס דברי חיים לרבי יוסף חיים אליהו שליט"א.

לנקיון נעלי זאמשי לא עי" חומר יקר שלא כ"כ מועיל ז. עבר העלון: בקשת עצה: אם למישהו יש רעיון מה אפשר לעשות כדי למנוע מנחשת להחליד (לא ממש חלודה אלא חלודה של נחושת). רציני לשאול איך מכבסים גארטל שעשוי ממשי. איך מורידים כתם דיו (מעט) מנעל לק בהירה? **שאלה בחושן משפט:** אדם המוצא כרטיס של 'ישי' מוטען או כל חנות אחרת האם הרשת זכתה בסכום שבכרטיס או המוצא. הנה מציינו בקצהו"ח סו א כתב לגבי מלווה שאיבד שטר חוב ונתייאש ממנו כתב הקצות שאין הלווה זוכה בחוב משום שהשטעבד ונתחייב בהשבה, אולם דעת הנהתיבות ש'ובסי' קסי' שזכה הלווה בחוב אלא שלמעשה אין הלווה מתייאש והנה כאן לדעת ה'קצות הרשת לא תזכה בסכום הנ"ל וכ"ל אולם לדעת הנהתיבות לכאורה הרשת תזכה בזה כי כאן הוא מתייאש כי אין איזה לווה ומלווה ויש לעיין בזה. רבי צבי רותן שליט"א.

הלכות:

קצת הלכות בתפילה על החולה. ויצעק משה אל ה' קל נא רפא נא לה. איתא בברכות יב: כל שאפשר לו לבקש רחמים על חברו ואינו מבקש נקרא חוטא. ולכן כשרואה מודעה להתפלל על מישהו חובה להתפלל.

בעניין להזכיר שם החולה בתפילתו: ר"ח פלאגי רוח חיים או"ח תקסט א כתב שאין להזכיר שם החולה בתפילתו כי זה מעורר עליו מילת הדין, והרבה מהפוסקים מחלקים בין בפני החולה שאז לא יאמר, לשלא בפניו שאז אומר שמו ושם אמו. וכן כתב בחת"ס בנדרים.

החזו"א פסק שכשאין יודע שם אמו של החולה יזכיר שם אביו או משפחתו וכדו. אמא על ידו של התאמר בני .. והוא כי יזכיר שם האמא. ובידל מאומן הורה החטיפלערה להזכיר שם אמו המאמצת. (מקורות ארוחות רבינו א סד. אישי ישראל כל קפט. דעת נוטה הפילה שצו).

ובעניין אמירת תהילים בלילה עבור חולה. הנה מציינו שאין לומר תהילים בלילה משום שמקפידים לא ללמוד מקרא בלילה, והארי"י החמיר בזה ע"פ קבלה כנובא במשנ"ב, ולרוב הפוסקים לאחר חצות אין בן כבד בעיה כלל. **נשים וילדים** וכן תמימי העם שאינם הולכים ע"פ סוד ואינם מסוגלים ללמוד משנה וגמי מותר להם לקרוא תהילים בלילה אף לפי הארז"ל, ובהרבה מהפוסקים כתבו כשהוא בעת צרה או כשמתפללים על חולה מותר לומר אף קודם חצות כיון שהוא דרך תפילה ותחנונים ואף לפי הארי"י היה מותר, ויש להוסיף דה"ה בלילי שבת ויו"ט אין בזה בעיה כלל והיתור לכתחילה. כל הנ"ל מאשל אברהם. חיד"א. ארוחות רבינו. ועוד רבים מהפוסקים.

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר ה-א-ב. מתאים גם לילדים:
א. המתנבאים במנחה אלמד ומידד. **ב.** העם בכה באזני ד' מי יאכלנו- בשר. **ג.** גם הוא חייב לעשות פסח- גר. **ד.** שבת שהיה מאסף לכל המחנות- דן. **ה.** כשבנ"י נפרדו מיתרו נסעו משם דרך שלושה ימים- הר סיני. **ו.** " ____ בנסוע הארון ויסעו משה" - ויהי. **ז.** המנורה היתה עשויה כולה - זבח. **ח.** נסעו וחזו לפי תרועת ה- חוצרות. **ט.** מי חייב בפסח שני? טמא. **י.** מי היה חובב? יתרו. **יא.** איזה אישה לקח משה לו לאישה? כושית. **לב.** מי היו תחת כל בכור? לווים. **מ.** מה היה מאכלם של בני"ם במדבר? מן. **נ.** משה התפלל על מרים: "קל ____ רפא ____ לה" נא. **ס.** בניי שטחו את השלם ____ מנחה. **סב.** ע. ביום היה לא טוב ותגיד. **פ.** מה היה בארבע עשר לחודש השני? פסח שני. **צ.** מה עונשו של המדבר לשון הרע? צרעת. **ק.** אחת המאכלים שבניו התגעגעו אליהם- קישואים. **ר.** במה חטא העם את המן? ריחיים. **ש.** כמה זקנים אסף משה? שבעים. **ת.** מה העבירו הלווים על בשרם? תער.

חידות פרשת שבוע יודע תורני ועוד: **א.** איך אפשר לקחת משהו בלי לנגוע בו? **ב.** סוף הפרשה מובא צרעת, מי הראשון בתורה שלקח בצרעת? **ג.** היכן בפרשה פסוק עם האות ט 5 פעמים? **ד.** שתי מילים 5 פעמים באותו הפסוק? **ה.** חמשה סוגי מאכלים באותו הפסוק? **ו.** מילה שנקראת ישר והפוך אותו הדבר? **ז.** ע"כ **מהפרשה.** **ח.** היכן מציינו שחול המועד חסרו משבת ויו"ט? **ט.** עשרה דברים (לפחות) של משנה לו שאינו במובן של משקל נמוך. **ט.** עשרה דברים (לפחות) של משנה קבד שאינו במובן של משקל גבוה. **יא.** מתי מברכים "שהכל" גם שלא אוכלים או שותים אחרי הברכה? **יב.** איפה מה שבע? עשרה דברים (לפחות) שקשורים בשבע? **יג.** איפה היתה השתיה בבית המקדש? **יד.** מה חומר יותר, שמיעת לשה"ר או דיבור לשה"ר?

תשובות: **א.** יח ורקח את הלויים. **ב.** משה בסנה. **ג.** יא ח. **ד.** ח. יט. בני ישראל. **ה.** יא ח. **ו.** יא. **ז.** תשת. **ז.** מ"ק יב. בעניין גויים שעושים מלאכה בקבלנות עבור ישראל, עי"ש. **ח.** קל דעת. **קל** להשגה. **משקל** קל. **קל** וחומר. **קל** רגלים. **לחם** קל. **קדיש** קלים. **צום** קל. **שעה** קלה. **דג** קל. **רכבת** קלה. **ט.** כבד אוזו. **וינהגו** בכבודות. **כבד** לב פרעה. **תכבד** העבודה. **בלב** כבד. **ועיני** יצחק כבדו מזוקן. **כבד** את אביך ואת אמוך. **כבד** פה ועל שפה. **ארוחה** כבדה. **כבד** ראייה. **י.** בשבע ברכות: "שהכל ברא לכתבו"י. **יא.** שנת ברכות. **שבעת** ימי אבל. **שבעת** ימי השבוע. "קרבה שנת השבע." **י** שבע יפול צדיק וקס". **י** שבע שבתות תמימות תהינה"י. **שבעת** המינים. **שבעה** דנחמתא. **שבע** הזאות ביום הכיפורים. **באר** שבע. **והסגיר** הכהן את הנגע שבעת ימים"י. **יב.** אבן השתיה

היתה בקדשי הקדשים. יג. הרמב"ם בדעות פ"ז כתב השומע לשה"ר חמור מהמספר.

חידוים בבגדים: **א.** איזו שאלה יש עליה אלפי תשובות שונות? **ב.** מי לא רואה בעין? **ג.** לא מחממים אותו על האש והוא רותח. **ד.** היכן האסקמוסום מניחים את המשקפיים שלהם בקיץ? **ה.** מי עולה בלי להתרומם? **ו.** מי עומד על המים? **ז.** מי רעב כמו כלב? **ח.** מי תמיד נשאר קטן? **ט.** מתי לא אוכלים אריך בליל שבת? **י.** מתי לא עושים קידוש לבנה בתחילת החודש אפילו כשיש לבנה? **יא.** מי מצלצל בלי לנגוע בפעמון? **יב.** מי תמיד נכנס לרופא בלי תור? **יג.** איזה שני חצאים לעולם לא יכולים להיות זה עם זה?

תשובות: **א.** מה השעה. **ב.** ביצה עין. **ג.** מי שרותח מכעס. **ד.** על האוונים. **ה.** הטמפרטורות. **ו.** המתקלח. **ז.** כלבה. **ח.** כסף קטן. **ט.** לפני קידוש. **י.** כשלא רואים אותה. **יא.** הסלפון. **יב.** הרופא. **יג.** שני חצאי שעה.

חידות לילדים: **א.** מה המשותף ל- רגל, פורח, תרופה, ים, סל, הארץ, שוקולד, מבוך, פלא? **ב.** איזה מאכל מברכים עליו ברכה אחת ולפעמים על אותו מאכל מברכים שתי ברכות? **ג.** איזה מספר שנקתוב אותו בהיפוך אותיות זה מישור מאושר? **ד.** איך נקרא בן אדם שסתה, בהיפוך אותיות המאכל הכי בסיסי. **ה.** כלי רכב שתחילת שמו- כמו תחילת פרי העונה האהוב בגלל הגרעין, וסוף שמו- שם של חברה למוצרי חלב.

תשובות: **א.** כדור. **ב.** פרי ברכת ה'עץ', פרי חדש ה'עץ' ושהחינו"י. **ג.** חמש - שמח. **ד.** מחל - לחם. **ה.** משטרה, משמש- טרה.

חידון משמעותיות מילים לפרשת תולדות: **א.** משמעותיות **למילה שבר:** **שבר - ריסק, ניפץ.** "ויעצם ו' ישברו בו" (במדבר טו). **שבר - קניין,** מסחר "לשָׂבֵר בָּר מִמֶּנְקָדִים" תרגום: לשבר - למוזבן (בראשית מב ג). **שבר - פתרון** "כשמעו דעון את מספר החלום ואת שברו" מצודת ציון: שברו פתרון (שופטים טו). **שבר - עצב** ודכודן "ויתם תצעקו מכאב לב ומשבר רוח תלילו" מצודת ציון: ומשבר רוח - י"ל מצער וגוון (ישעיהו סה ד) י"פלגי מים תרד עיני על שבר בת עממי" (איכה ג מח). **שבר - תקווה** "ועיני כל אלך ישר"י מצודת ציון: יגברו - ענין תקוה (תהלים קמח טו). **שבר - לקלה.** לשבר את האזן, להקלת התבונה. "ומה תלמוד לומר כבשן? לשבר את האזון מה שהיא יכולה לשמוע" (רש"י שמות יט יח)

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת מי אמר שקפה שחור מעורר, הנחתי אתמול ליד המיטה ועד עכשיו לא צלצל.

התחילה רשמית עונת המריבות על הטמפרטורות של המזגן

הרגע הזה שאתה מניח את הראש על החלון באוטובוס והחלון במצב רטט.

הרגע הזה שמישהו מבקש מנהג האוטובוס לכבות את המזגן.

שף שרגא: לכבוד עונת הקיץ ניתן להשיג אצלנו מבחר מאפים ללא חשש אנגלי.

לא בוכים על חלב שנשפך. ועל חלב סויה שנשפך?

משתתפים הפגנת השנאה בבני ברק מאשימים: נתקלנו בנסיון לכבד אותנו בוופלים ליומן.

טוב שלא תגיד שהחלב טוב משחלב לא טוב ותגיד.

היתוש שעצבן אותי בלילות בקיץ שעבר, חזר פתאום. מעניין איפה הוא היה כל החורף.

הרגע הזה שאתה מוצא רכב שעומד לצאת מחנייה, אתה מעוניין להיכנס במקומו וממתין לידו עד שייסיים את ההכנות ליציאה והנהיגים שמאחרין מתחילים לצפצף בעצבים.

בשבת הראשונה שאלו את החתן איזה בשר אתה מעדיף, גולש או לשון? הבחור לא התבלבל וענה: בוודאי, לשון. הרי זו גמרא מפורשת "תפוס לשון לשון".

אם אין אני לי, מי לי. ואם יש אני לי?

השדכן לאבי המיועדת, מדובר בבחור משקיען ואחראי ביותר. שבוע שלם הוא אגר עשרות שעות שינה כדי שהלימוד בליל שבועות יהיה בשיא הברען.

חיקיתי לאישתי בממתניה חצי שעה. עכשיו שהיא תחכה לי בממתין.

אם נפלת רחוק מהעץ סימן שאינך תפוח.

עושה רושם שעוד נתגעגע לימים שפני הדור היו כפני הכלב. גם אם תעלה לאוטובוס באמצע הלילה השמש תהיה בצד שלך.

בא לי פעם אחת להתערורר בסיום החלום ולא בשיא המתח.

אני שוקל לשים תבלניים על הראש אם אני כבר בין כה מתבשל מהחום.

הרגע המעליב הזה שאתה מקליד את המשפחה שלך והמחשב מסמן קו אדום מתחת.

פעם סיפר לי מישהו שהוא הכיר מישהו שהצליח לכווין לעצמו את המזגן באוטובוס בנסיון הראשון.

חבל שאתה עושה את התנורים מהחומר שעושים את תחנות האוטובוס זהים לאלו את הבישול בחצי זמן.

הרגע הזה שאתה מרים את היד להכות בסלח לנו, נזכר ששבת מתחיל לסדר את החליפה בתנועות אוויליות.

הרגע הזה שנסנס לך זבוב לאף ואתה מפחד שיקרה לך מה שקרה לטיטוס.

הרגע הזה שחג מעליך זבוב בשבת ואתה מסתכל עליו במבט של נראה אותך גבר נשאר פה עד מוצ"ש...

תודה גדולה לכל מי שהבין את המערכת שהעלון יצא מאוחר וכו' יהי רצון שהעלונים שלו אף פעם לא יצאו מאוחר. תודה גדולה לזכות למנות האגדית האדם הכי שלם בעולם, אחד מהגדולים בדור ביראת שמים, צדיק גדול ומרביץ תורה אדיר, דמות ומופת לשלמות בעבודת השם, מתפלל כמנוה מעלות ושקדן אדיר, אהוב הבריות, אהוב התלמידים, **רבי אלולמרק שליט"א**, על הזכות הגדולה שזכיתי לראות את יכולותי המדהימות בהעמדת מקום תורה בליל שבועות.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בליימה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובבניה"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ' רחוב אבוחצירא 9, ובכולל 'מורשה ודעת' (בית הכנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. או בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור. כמו"כ ניתן להשיג את העלון במדינות עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:36 בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א, שבזכותו יש עוד אנשים בהר יונה ולא עוד אלא המון. **כן ניתן להשיג בירושלים** בשיבת מיר אצל האיש שמעולם לא העליב מישהו רבי דוד רוטשילד שליט"א או אצל האיש בעל לב הזהב, הדמות של ישיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א שהוא מקרין הארת פנים נדירה. **בבית שמש** אצל האיש שראויים אותו רואים את דמות דיוקנו על הסבא הגדול שלו רבי נחום זכרשי שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. **וכן** ביישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - בחקוק הנביא ר' רמח ג'. **בנתיבות** בבית כרמי"ס. **ברחובות** ביישיבת מאור התלמוד, אצל החבור החשוב ישי רות נ"י. **בירושם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו. **בקרית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים ובבית"ל קרעטשנף מיום שיש. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל גדול מזכי הרבים בדורנו רבי יצחק משענייה שליט"א. **בעוצם** ביישיבת נר זרח בפעם האחרונה ע"י רבי שמואל הוינגסברג שליט"א החתונה הגדולה בבית חמישי יש סיון. החל משבוע הבא העלון יתחיל להתחלק אצל הבה"ח הדמות של הישיבה רבי מרדכי מן שליט"א. **ברכסים** אצל האדם הגדול רבי יוסף המאירי שליט"א שהוא גאוה לדור שהוא בתוכו. **ברעננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון- 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנו גור ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פניהנדלר שליט"א. **וכן** ביישיבת אור ישראל וכן ביישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: וכן בעיר **אלעד** ביישיבת כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ביישיבת הר"י ע"י רבי יואל פניהנדלר שליט"א. **עוד** ב**אלעד** בבית הכנסת עמק החלקה ע"י האיש שכמה וכמה העידו לי עליו שהוא מגדולי המחנכים וכל תלמידיו אוהבים אותו אהבת נפש רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** הביחל ישיבת צפת ע"י הגאון שאין לו מעצורים מלעשות עוד ועוד דברים רבי אברהם לויטון שליט"א. **ומהשבוע העלון יחולק גם** במנין ה"ץ שע"י איילת השחר. **בקרית אתא:** בבית הכנסת מאקואו ירושלים 3 ע"י החבור המפורסם בצדקותו עדיו לגדולות אהוב הבריות נ"י **ברמת השרון** אצל האבא הגדול שהקב"ה ראה כמה הוא מסור והוא זכה השבוע במתנת שמים ומשפחתו התרחבה עם עוד בן רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת המרכזי גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צב"י. **בחזרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הרב נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13 **בלוד - אחיסמך.** בחנות ברדארס רחוב הרב אליהו 5 גני איילון. **בעפולה** בביהכ"נ נצח ישראל בשכונת עפולה עילית או אצל האיש והאדם הגדול רבי אהרן קולדצקי שליט"א **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלוניס.

לקבלת העלון בקפס על להתקשר לטלפון: 03-6180383.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלוניס של כל חמש שנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל וכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431 או בנדריים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסיעים! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.